

ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพมอเตอร์ไซด์ รับจ้างในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล¹ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ²

¹หัวหน้าแผนกวิจัย, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, sanit.si@northbkk.ac.th

²ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, chalemchai.wi@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้าของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตสายไหม และพยากรณ์ปัจจัยด้านอายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ รายได้เฉลี่ย ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ รับการศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้างานกลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพประจำขับขี่มอเตอร์ไซด์รับจ้างที่มีที่พักอยู่ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ตัวอย่างโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบ All Enter

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้าของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตสายไหมความฉลาดทางการเมืองพบว่า ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านอุดมการณ์ประชาธิปไตย อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 ด้านการใช้สิทธิโดยหลักเหตุผล อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 และด้านความรู้เท่าทันนักรการเมืองน้อยที่สุด อยู่ในระดับ ค่อนข้างต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ปัจจัยอายุ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า กรณีศึกษากลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตสายไหม กรุงเทพฯ ได้ร้อยละ 21.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถนำเสนอในรูปแบบสมการได้ดังนี้ $y = -2.106 + 0.011X_1 - 0.054X_3 + 0.006X_5 + 0.183X_6$

คำสำคัญ: ความฉลาดทางการเมือง, มอเตอร์ไซด์รับจ้าง, ชนชั้นรากหญ้า

Abstract

The objective of this research were to study the level of the optimistic view of politics of the grassroots class: A cast study of the motorcycle taxi at the Sai-Mai Bangkok and study the factors that influence to the level of the optimistic view of politics of the grassroots class: A cast study of the motorcycle taxi at the Sai-Mai Bangkok. The sample group was 400 people with multi stage random sampling technique. The researcher had sent 400 questionnaires and got the return totally 400 questionnaires or 100% return. The research instrument for data collection was questionnaires. The statistic techniques were frequency, mean, standard deviation, maximum, minimum and All Enter multiple regression analysis.

The results of the study revealed that the level of the optimistic view of politics of the grassroots class in the medium level with the mean at 2.89. Considering on each item, this study had been found that the average of democracy ideology as the highest average at 3.42. Elected representatives by reason was the second, average at 3.27 and the third was knowingly politicians was at the average of 2.20.

According to the hypothesis testing, it was found that the factors of age, the living period at Bangkok and political participation could be cooperatively predictable to level of the optimistic view of politics of the grassroots class: A cast study of the motorcycle taxi at the Sai-Mai Bangkok with the average of 21.50 by the statistical significance at 0.01, which be written as the following equation $y = -2.106 + 0.011X_1 - 0.054X_3 + 0.006X_5 + 0.183X_6$

Keyword: Optimistic View of Politics, Motorcycle Taxi, Grassroots class

1.ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ระบอบประชาธิปไตยโดยคณะราษฎร พ.ศ.2475 เป็นระยะเวลากว่า 82 ปี ประชาธิปไตยผ่านการเปลี่ยนแปลงอยู่ในวังวนของการปฏิวัติรัฐประหารอยู่เนืองๆ นำไปสู่การฉีกกฎหมายรัฐธรรมนูญซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนอาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีกฎหมายรัฐธรรมนูญมากฉบับที่สุดในโลก

คนรากหญ้าเป็นกลุ่มคนที่มีผลต่อต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง คำว่ารากหญ้าในพจนานุกรม คำใหม่ เล่ม 1 ของราชบัณฑิตยสถาน (2553:141) หมายถึง “ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศซึ่งมีฐานะยากจน และด้อยโอกาสทางสังคม” ชนชั้นรากหญ้านับว่าเป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศและเป็นกลุ่มคนที่จะชี้ผู้ชนะทางการเมือง

การเมืองรากหญ้ามีความสำคัญต่อประชาธิปไตย ถ้าจะมองพัฒนาการการเมืองไทยในด้านสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์แล้ว ในช่วงประชาธิปไตยชาวบ้านไม่มีทั้งเสรีภาพและศักดิ์ศรี ต่อมาในช่วงเผด็จการทหารมีบางส่วนได้มีศักดิ์ศรีแต่ไม่มีเสรีภาพ ชนชั้นกลางในสังคมไทยเพิ่งจะมีเสรีภาพก็ในช่วงหลัง 14 ตุลาคม 2516 และชาวบ้านระดับรากหญ้าเองก็มามีเสรีภาพในการแสดงออกหลัง 19 กันยายน 2549 การเมืองรากหญ้าจึงเป็นดัชนีบ่งชี้พัฒนาการของสิทธิเสรีภาพในสังคมไทยความต่างในค่านิยม ความคิดพื้นฐานระหว่างรากหญ้ากับชนชั้นนำ ตอกย้ำความไม่เข้าใจ

กันเพิ่มมากขึ้น ชาวบ้านอยู่กับความยากจนมาตั้งแต่ปู่ย่าตายาย จึงชอบวัตถุจับต้องได้อย่างเห็นชัดๆ ชอบความไวทันใจแบบปาฏิหาริย์ ชาวบ้านจึงชอบตะกรุด หลวงพ่อคุณ (ภูให้มิ่งรวย) แพงห่วย ชอบทองคำ ซึ่งบ่งบอกถึงความรวยชัดๆ ชาวบ้านยังมีค่านิยมแบบนักเลง มีน้ำใจให้กัน ฟังพากันได้ ชอบฮีโร่หรือวีรบุรุษที่สร้างความหวังให้กับตน ชอบผู้นำที่จับใจ กล้าได้กล้าเสีย ไม่ต้องยกแม่น้ำทั้งห้า ส่วนคนชั้นสูงชอบระเบียบ ความสงบ เรียบร้อย เพราะเท่ากับว่าคนที่ต่ำกว่ายอมรับโครงสร้างอำนาจเดิม และมองว่าระเบียบเป็นสิ่งเดียวกับประสิทธิภาพ แต่เมื่อใช้กับระบบราชการที่มีอยู่มานานจึงเชื่องช้า ชนชั้นสูงชั้นกลางเน้นการพึ่งตนเองและระบบ เน้นวัตถุเหมือนชาวบ้านเช่นกันแต่พยายามมีคำอธิบาย พวกเขาเน้นนามธรรม และชอบเทศนาคุณธรรม ความดี จึงเป็นที่มาของความต่างระหว่างประชาธิปไตยกินได้ของชาวบ้านกับประชาธิปไตยได้ของชนชั้นสูง (ธีรยุทธ บุญมี, 2555: ออนไลน์)

ด้วยวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและลักษณะเฉพาะของชนชั้นรากหญ้า การที่จะได้มาซึ่งคะแนนเสียงของประชาชนในช่วงเลือกตั้ง จึงได้มีการนำกลยุทธ์การตลาดต่าง ๆ มาใช้กลยุทธ์การตลาดหนึ่งที่ถูกนำไปใช้กันมากที่สุด คือ การสื่อสารทางการตลาด และ รูปแบบการสื่อสารทางการตลาดที่นิยมใช้กันในกลมพรรคการเมืองในประเทศไทย คือ การจัดการให้มียุทธศาสตร์ที่สามารถตอบสนองและเข้าถึงคนในระดับล่างหรือระดับท้องถิ่น และทำให้เกิดการบอกต่อกันไปในกลุ่ม

ระดับท้องถิ่นไปถึงรากหญ้าเลยทีเดียว (Grassroots Marketing) ซึ่งเป็นการสร้างให้ทุกคนได้รับอิทธิพลของการพูดคุยต่อกันไปโดยเริ่มที่ระดับรากหญ้า ก่อน ซึ่งมองดูแล้วได้ผลในเชิงปฏิบัติได้อย่างดีและทันที (วิเลิศ ภู่วรรช, 2552:ออนไลน์) เพราะสามารถสร้างปฏิริยาตอบกลับทางบวกได้อย่างดีและชนชั้นรากหญ้านับว่าเป็นกลุ่มชนชั้นที่เป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศและเป็นฐานคะแนนเสียงที่สำคัญในการตัดสินใจของพรรคการเมือง ชนชั้นรากหญ้าจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายที่สำคัญของนักการเมืองในช่วงชิงความได้เปรียบทางการเมือง พรรคการเมืองต่างๆ ได้ใช้กลยุทธ์ในการช่วงชิงกลุ่มชนชั้นรากหญ้า และหนึ่งในกลยุทธ์ที่สำคัญก็คือ “นโยบายประชานิยม”

ด้วยเหตุที่ว่าชนชั้นรากหญ้าเป็นกลุ่มคนที่มีความสำคัญที่นักการเมืองกลุ่มต่างๆ ใช้กลยุทธ์ในการช่วงชิงด้วยวิธีการต่างๆ ทั้งที่เป็นผลบวก และนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยรวม ยกตัวอย่างเช่นนโยบาย 30 บาทรักษาทุกคน นับว่าเป็นนโยบายที่มีผลเชิงบวกต่อประเทศชาติและชนชั้นรากหญ้าโดยตรง ในขณะที่นโยบายอีกหลายนโยบายได้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ ยกตัวอย่างเช่นนโยบายจํานำข้าวที่ส่งผลเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศหลายแสนล้านบาท ความเท่าทันและความมั่นคงในความฉลาดทางทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักการเมืองของชนชั้นราก

หญ้า จึงเป็นประเด็นสำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยของประเทศ

ดังนั้นการศึกษาถึงความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้าจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นทำให้เกิดความเข้าใจในวิถีความคิดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้าอันเป็นข้อมูลที่สำคัญในการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประชาธิปไตยในกลุ่มคนชั้นรากหญ้าโดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยเหตุที่ว่ากลุ่มคนดังกล่าวนับว่าเป็นกลุ่มคนที่บทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนกลยุทธ์ต่างๆ ของพรรคการเมืองทั้งในฐานะหัวคะแนน การเป็นฐานคะแนน รวมถึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียจากระบบการเมืองโดยตรง

2. ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. ศึกษาถึงระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้าของกลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตสายไหม

2. ศึกษาพยากรณ์ ปัจจัยด้านอายุ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพ รายได้เฉลี่ย ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ รับการศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง กับระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า กลุ่มผู้ประกอบอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้าง

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้เกิดความเข้าใจในวิถีความคิดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้าซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาประชาธิปไตยในกลุ่มชนชั้นรากหญ้า

2. ใช้เป็นข้อมูลที่สำคัญในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นรากหญ้า

4. ขอบเขตในการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาความฉลาดทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นรากหญ้าเฉพาะในประเด็นหลัก 3 ประเด็นดังนี้

1. อุดมการณ์ทางการเมือง
2. ความรู้เท่าทันนักการเมือง
3. การใช้สิทธิโดยหลักเหตุผล

4.2 ขอบเขตด้านประชากร

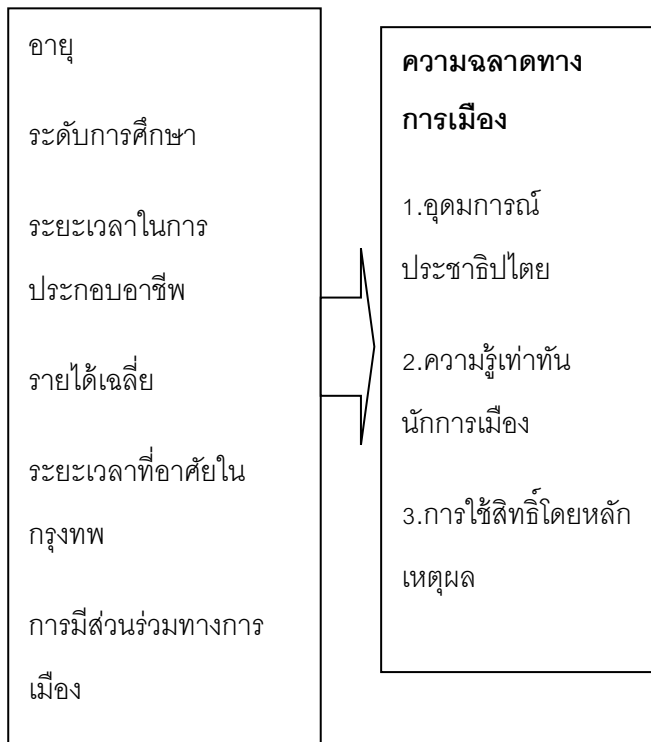
ศึกษาเฉพาะประชากรศึกษาเฉพาะผู้ประกอบอาชีพประจำบริษัทหรือองค์กรที่ได้รับจ้างที่มีที่พักอยู่ในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 108,506 คนใน 4,400 ครัวเรือน (ที่มา: กรุงเทพมหานคร, 2547:ออนไลน์) ขาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง ทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi stage Sampling)

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพมอเตอริไซด์รับจ้างในเขตสายไหม

ตัวแปรเกณฑ์
(criteria variable)

ตัวแปรพยากรณ์
(predictive variable)

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

รากหญ้า หมายถึง กลุ่มคนด้อยโอกาสในสังคม ที่มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ดี และขาดโอกาสในการเข้าถึงบริการต่างๆ ของรัฐอย่างเท่าเทียม

ผู้ประกอบอาชีพมอเตอริไซด์รับจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพขับแท็กซี่มอเตอริไซด์เป็นรายได้หลักและรวมกลุ่มเป็นวินมีการลงทะเบียนกับหน่วยงานของรัฐอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

ความฉลาดทางการเมือง หมายถึง ความรู้เท่าทันนักการเมือง การมีอุดมการณ์ทางการเมืองใน

ระบอบประชาธิปไตย และการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งโดยคำนึงถึงหลักเหตุผลมากกว่าผลประโยชน์เฉพาะหน้า และความรู้จักมักคุ้นเป็นการส่วนตัวของกลุ่มชั้นรากหญ้า

อุดมการณ์ประชาธิปไตย หมายถึง แนวคิด ความเชื่อ ระบบการคิดที่มีต่อการเมืองในหลักพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประกอบไปด้วยอำนาจของประชาชน สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของปัจเจกบุคคล ฉันทานุมัติการเป็นตัวแทนการปกครองโดยเสียงส่วนใหญ่รัฐบาลที่เปิดเผยมตรวจสอบได้สาธารณะประโยชน์

การใช้สิทธิโดยหลักเหตุผล หมายถึง การกระทำโดยยึดหลักเหตุผลและความถูกต้องเหมาะสมเห็นผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว มีความเคารพตนเองและต้องการให้ผู้อื่นเคารพในหลักการของตนเองด้วยโดยการเข้าใจถึงจุดประสงค์ของการเลือกตั้ง และสามารถที่จะเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมเข้าไปทำหน้าที่บริหารประเทศ ทั้งนี้เกิดจากการคิดอย่างมีเหตุและผลเชื่อมโยงกับเหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตได้ว่าควรจะเลือกคนอย่างไรถึงจะทำให้ประเทศไทยหรือท้องถิ่นของเขาเหล่านั้นเกิดการพัฒนาและเป็นคนดีทำงานได้จริงมาบริหารประเทศ

ความรู้เท่าทัน นักการเมือง หมายถึง ความสามารถของนักศึกษาที่จะคิดวิเคราะห์ และตีความเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้อำนาจหรือการปฏิบัติงานของนักการเมืองท้องถิ่นหรือ

นักการเมืองระดับประเทศว่าเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติหรือไม่

การมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ในที่นี้

แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติการ
3. ด้านการประเมินผล

7.สมมติฐานในการวิจัย

อายุระดับการศึกษาระยะเวลาในการประกอบอาชีพ การมีส่วนร่วมทางการเมืองสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า: กรณีศึกษากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพมอเดิร์นไรต์รับจ้าง

8.การวิเคราะห์ข้อมูล

8.1สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1.1 สถิติเชิงพรรณนา ใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และค่าร้อยละ

8.1.2 สถิติเชิงอ้างอิง ใช้ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) แบบ All Enter

8.2 เกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

เกณฑ์การพิจารณาระดับความฉลาดทาง
การเมือง และระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง มี
เกณฑ์ดังนี้

1.00 – 1.80	หมายถึง	ต่ำ
1.90-2.60	หมายถึง	ค่อนข้างต่ำ
2.61-3.40	หมายถึง	ปานกลาง
3.41-4.20	หมายถึง	ค่อนข้างสูง
4.21-5.00	หมายถึง	สูง

8.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คือแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง

ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความฉลาด
ทางการเมือง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
การเมืองไทย

ผลการวิเคราะห์ค่าเที่ยงตรงในการวัดจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 8.7
ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีค่าเท่ากับ 8.67

9.สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า ด้านภูมิหลังของกลุ่ม
ตัวอย่างพบว่า อายุ ต่ำสุดของผู้ประกอบอาชีพชั้น
มอเดอเรทได้รับจ้างคือ 18 ปี อายุ สูงสุด 55 ปี อายุ
เฉลี่ย เท่ากับ 28.52 ปี ด้านการศึกษาพบว่า
การศึกษาต่ำสุดคือระดับประถมศึกษาตอนต้น
การศึกษาสูงสุดคือระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่
สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา มากที่สุด ด้าน
ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ พบว่าต่ำสุด
ประกอบอาชีพเพียง 1ปี และสูงสุด ประกอบอาชีพ
มาแล้ว 15 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 4.88 ปี
สำหรับรายได้จากการประกอบอาชีพ เฉลี่ยต่อเดือน
พบว่ารายได้ต่ำสุด เท่ากับ 8,000 บาท และรายได้
สูงสุด เท่ากับ 19,500 บาท รายได้เฉลี่ยมีค่าเท่ากับ
14,254.52 บาท ระยะเวลาที่พักอาศัยอยู่ในเขต
กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่ใน
กรุงเทพ ต่ำสุด 2 ปี สูงสุด 44 ปี ระยะเวลาเฉลี่ยมีค่า
เท่ากับ 15.65 ปี

ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ใน
ระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40

ความฉลาดทางการเมืองพบว่า ในภาพรวม
อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.89 เมื่อ
จำแนกรายด้าน พบว่า ด้านอุดมการณ์
ประชาธิปไตย อยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีค่าเฉลี่ย
เท่ากับ 3.42 ด้านความรู้เท่าทันนักการเมือง อยู่ใน
ระดับ ค่อนข้างต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.20 และด้าน
การใช้สิทธิโดยหลักเหตุผล อยู่ในระดับปานกลาง มี
ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27

ผลการทดสอบสมมติฐาน (ตาราง 1) พบว่าจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่าปัจจัยอายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ รายได้เฉลี่ย ระยะเวลาที่อาศัยในกรุงเทพฯ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง สามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า: กรณีศึกษากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพมือเตอริสต์รับจ้าง ได้ร้อยละ 21.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สามารถนำเสนอในรูปแบบสมการได้ดังนี้ $y = -2.106 + 0.011X_1 - 0.054X_3 + 0.006X_5 + 0.183X_6$

กำหนดให้ $X_1 =$ ปัจจัยอายุ $X_2 =$ ปัจจัยระดับการศึกษา $X_3 =$ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ $X_4 =$ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน $X_5 =$ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ $X_6 =$ การมีส่วนร่วมทางการเมือง

$Y =$ ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า

10. อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

พบว่าความฉลาดทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางโดยเฉพาะอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานิตยสาร นานาผล (2538) ได้ทำ การศึกษาเรื่องทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณี นิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่ ที่ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับปานกลาง ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งทางสังคม กับมีชนชั้นรากหญ้าเป็นฐานในการช่วง

ชิง จะเห็นได้ว่าที่ผ่านมามาชนชั้นรากหญ้าในเมืองและชนบท ถูกลดทอนสิทธิ ปัญหาประชาธิปไตยไทยถูกลดทอนด้วยการรัฐประหาร พร้อมกับความสำเร็จของประชาธิปไตยประชานิยม (populism) และประชาธิปไตยรากหญ้า (grassroots democracy) ทำให้การพัฒนาเนื้อหาของประชาธิปไตย การพัฒนาประชาธิปไตยที่สมบูรณ์จึงต้องเร่งพัฒนาความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า เพื่อขจัดประชาธิปไตยประชานิยม หรือประชาธิปไตยรากหญ้า

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่ามีเพียงปัจจัยอายุ ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ ระยะเวลาที่พักอาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร และการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถพยากรณ์ระดับความฉลาดทางการเมือง ส่วนระดับการศึกษา และระดับรายได้ไม่ส่งผลต่อระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เนตรนภา นานาผล (2538) ความแตกต่างในเรื่องรายได้ทางครอบครัว ไม่ก่อให้เกิดความแตกต่างกันของทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เช่นเดียวกับกับผลการศึกษาของ สุรเกียรติ์ วิริยะกุล (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดขอนแก่น พบว่าระดับการศึกษาและรายได้ไม่ส่งผลต่อความรู้ทางการเมือง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของปรีชา ประสิทธิ์เม (2542) พบว่ารายได้

การศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับ
ประชาธิปไตยของกรรมการบริหารองค์การบริหาร
ส่วนตำบล

11. ข้อเสนอแนะ

11.1 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มชนชั้นราก
หญ่ายังมีระดับความฉลาดทางการเมืองไม่สูงนัก
โดยเฉพาะประเด็นของความรู้เท่าทันนักการเมือง
การใช้สิทธิโดยคำนึงถึงหลักเหตุผลดังนั้นควรมีการ
ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้แก่กลุ่ม
ชนชั้นรากหญ้าโดยอาจทำโครงการอบรมโดยตรง
หรืออาจใช้การณรงค์ผ่านสื่อในช่องทางต่างๆ

2. ควรเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชนชั้น
รากหญ้าโดยการส่งเสริมการศึกษานอกระบบให้
เข้าถึงคนรากหญ้ามายิ่งขึ้นโดยจัดการศึกษาให้เอื้อ
ต่อวิถีการประกอบอาชีพของชนชั้นรากหญ้า

11.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในกลุ่มชนชั้นรากหญ้า
กลุ่มอื่นๆ เช่นกลุ่มชาวนา กลุ่มแรงงาน กลุ่มแม่ค้า
หาบเร่ เป็นต้น

2. ในด้านระเบียบวิธีควรใช้วิธีการศึกษา
เชิงคุณภาพร่วมในการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก
และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้อง
กับระดับความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นราก
หญ้าในหลายแง่มุม

12. เอกสารอ้างอิง

กรุงเทพมหานคร 2557 กทม. **เดินหน้าจัดระเบียบ**

มอเตอร์ไซด์รับจ้าง สืบค้นจาก

<http://office.bangkok.go.th/สืบค้นเมื่อ>

17 ตุลาคม 2557

เนตรนภา นามล. 2538. **ทัศนคติทางการเมืองแบบ**

ประชาธิปไตย: ศึกษาเฉพาะกรณีนี้ลิต

ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรีชา ประสิทธิ์เม. 2542. **ความรู้เกี่ยวกับประชาธิปไตย**

ของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วน

ตำบล. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์

ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธีรยุทธ บุญมี 2555 **วิเคราะห์การเมืองไทยแนวโน้ม**

ของวิกฤติปัจจุบัน กรุงเทพฯธุรกิจออนไลน์

วันที่ 18 มีนาคม 2555 สืบค้นจาก

<http://www.bangkokbiznews.com/>

สืบค้นเมื่อ 18 ตุลาคม 2557

ราชบัณฑิตสถาน 2553 **พจนานุกรมคำใหม่ เล่ม ๑**

ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (พิมพ์ครั้งที่ 2)

บริษัท ธนาเพรสจำกัดกรุงเทพ

วิเลิศ ภูริวัชร, 2552 เชื้อช่วยชาติ Grassroots

Marketing ในการตลาดการเมือง
หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ วันที่ 10
พฤษภาคม 2552 หน้า 7

สุรเกียรติ์ เสถียรธรรม. 2538. ความรู้ของ

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
เกี่ยวกับโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของ
องค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะ
กรณีจังหวัดขอนแก่น . กรุงเทพมหานคร:
วิทยานพินธ์ปริญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970).

Determining Sample Size for Research
Activities. Educational and
Psychological Measurement, 30(3),
pp. 607-610.

13.ภาคผนวก

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
พยากรณ์กับระดับความฉลาดทางการเมืองของชน
ชั้นรากหญ้า

ตัวแบบ (Model)	ความฉลาดทางการเมือง					
	B	SE(b)	Beta	t	Sig.	
ค่าคงที่ (Constant)	2.106	.303		6.950	.000	
อายุ	.011	.002	.295	5.564	.000	
ระดับการศึกษา	4.58806	.000	-.026	-.552	.581	
ระยะเวลาใน การประกอบ อาชีพ	-.054	.006	-.515	-	.000	
รายได้เฉลี่ยต่อ เดือน	-	.000	-.011	-.236	.814	
ระยะเวลาใน การพักอาศัยใน กรุงเทพ	.006	.002	.130	2.810	.005	
การมีส่วนร่วม ทางการเมือง	.183	.082	.101	2.217	.027	
	r	R ²	Adjusted R ²	SE(est.)	F	Sig.
	.463	0.215	0.203	0.329	17.900**	0.000